

Efnisyfirlit

Útdráttur	i
Abstract	ii
Formáli	iii
Efnisyfirlit	iv
Töfluyfirlit	vi
Myndayfirlit	vii
1 Inngangur	1
2 Bakgrunnur fræðileg umfjöllun	3
2.1 ISO 14000 staðlarnir	3
2.2 ISO 14001:2004	5
2.2.1 ISO 14001 aðferðafræðin	7
2.2.2 ISO 14001 og ISO 9001	9
2.2.3 Ávinnungur af ISO stöðlum	11
2.3 Umhverfisstjórnunarkerfi	13
2.3.1 Almennar kröfur, umhverfisstefna og skipulagning	13
2.3.2 Innleiðing og starfræksla	16
2.3.3 Gátun	20
2.3.4 Rýni stjórnenda	21
2.4 Rannsóknir	23
2.5 Erlendir flugvellir	27
2.5.1 Almennt um umhverfisáhrif flugvalla	27
2.5.2 Westchester County flugvöllur í Bandaríkjunum	32
2.5.3 Munich flugvöllur í Pýskalandi	39
2.5.4 Helsinki Vantaa flugvöllur í Finnlandi	43
2.5.5 Brussels flugvöllur í Belgíu	46
2.5.6 Aðrir flugvellir	48
2.6 Keflavíkurflugvöllur	50
2.6.1 Keflavíkurflugvöllur ohf	51
2.6.2 Starfsleyfi, helstu lög og reglugerðir	51
2.6.3 Jarðfræði	52
2.6.4 Gróður	53
2.6.5 Grunnvatn	53
2.6.6 Hljóðvist	54
2.6.7 Andrúmsloft	55
2.6.8 Þekkt mengun frá starfsemi Keflavíkurflugvallar	55
3 Aðferðafræði	57
3.1 Spurningalistakönnun - meginleg rannsókn	58
3.1.1 Þátttakendur	58
3.1.2 Mælitæki	59
3.1.3 Framkvæmd og aðdragandi	61
3.1.4 Úrvinnsla	62
3.2 Viðtöl — eigindleg rannsókn	63
4 Niðurstöður rannsóknar	65
4.1 Umhverfisáhrif frá starfsemi Keflavíkurflugvallar	65
4.2 Vöktun umhverfisþáttta	71
4.3 Umhverfisóhöpp á Keflavíkurflugvelli	73

4.4 Skipulögð stjórnun umhverfismála	75
4.5 Staðsetning flugvallarins	76
4.6 Sýnataka og mælingar	78
4.7 Viðhorf til umhverfismála.....	80
4.8 Sértækar spurningar til framkvæmdarráðs	81
5 Umræður og samantekt	87
6 Lokaorð	96
7 Heimildalisti	98
Viðauki 1 - Beiðni um rannsókn	105
Viðauki 2 - Kynningarbréf til starfsmanna	106
Viðauki 3 - Kynningarbréf til framkvæmdaráðs	107
Viðauki 4 - Spurningalisti	108
Viðauki 5 - Lýsandi tölfræði	112
Viðauki 6 - Viðtalsrammi.....	127
Viðauki 7 - Bréf til erlendra flugvalla	128
Viðauki 8 - Bréf frá Westchester County flugvelli	129
Viðauki 9 – Bréf frá Vancouver flugvelli	131
Viðauki 10 – Helstu hugtök og heiti	132

Töfluyfirlit

Tafla 1. Skipuleggja, gera, gáta og athafast.	8
Tafla 2. Aðferð til að stjórna gæðum	9
Tafla 3. Tengsl í meginatriðum milli <i>ISO 14001</i> og <i>ISO 9001</i> .	10
Tafla 4. Uppbygging á umhverfisstjórnunarkerfi	14
Tafla 5. Dæmi um innri ávinninga.	23
Tafla 6. Dæmi um ytri ávinninga	24
Tafla 7. Hindranir við innleiðingu umhverfisstjórnunarkerfis fyrirtækja	24
Tafla 8. Hagsmunaaðilar sem voru drifkraftar innleiðingar umhverfisstjórnunarkerfa	25
Tafla 9. Viðmælendur í rannsókninni	63
Tafla 10. Efni	67
Tafla 11. Eldsneyti	68
Tafla 12. Flug	68
Tafla 13. Hávaði	68
Tafla 14. Olía	69
Tafla 15. Tæki	69
Tafla 16. Útblástur	69
Tafla 17. Hreinsun spilliefna í lítrum á flugvallarsvæðinu á tveggja ára tímabili.	74
Tafla 18. Er KEF með skriflega umhverfisstefnu?	81
Tafla 19. Lög og reglur í umhverfismálum	81
Tafla 20. Hlutverk og ábyrgð	82
Tafla 21. Frammistaða í umhverfismálum	82
Tafla 22. Innri hindranir	83
Tafla 23. Ytri hindranir	83
Tafla 24. Stjórnskipulegar hindranir	84
Tafla 25. Tækifæri við <i>ISO 14001</i>	84
Tafla 26. Skilgreining og skráning gagna	86
Tafla 27. Skjalfesting, skráning og skjalastýring	86

Myndayfirlit

Mynd 1. Aðferðafræðin að skipuleggja, gera, gáta og aðhafast.....	8
Mynd 2. Stefna, markmið og takmörk.	13
Mynd 3. Líkan af umhverfisstjórnunarkerfi samkvæmt ISO umhverfisstaðlinum.	15
Mynd 4. Helstu þættir í rekstri fyrirtækja sem helst var þörf á að lagfæra	25
Mynd 5. Helstu þættir sem geta valdið umhverfisáhrifum á flugvöllum.	30
Mynd 6. Westchester County flugvöllu í Bandaríkjunum.	32
Mynd 7. Munich flugvöllur í Þýskalandi.	39
Mynd 8. Helsinki Vantaa flugvöllur í Finnlandi..	43
Mynd 9. Brussels flugvöllur í Belgíu.	46
Mynd 10. Flugvallarsvæðið er afmarkað með gulum og grænum litum.....	50
Mynd 11. Vindrós sem sýnir tíðni vindátta á Keflavíkurflugvelli	55
Mynd 12. Hlutfall starfsmanna sem telja að starfsemi KEF geti haft skaðleg áhrif	65
Mynd 13. Merkja átti í röð hvað yrði fyrir mestum skaðlegum áhrifum af starfseminni.	66
Mynd 14. Hvað í starfseminni veldur helstu umhverfisáhrifum.	67
Mynd 15. Starfsmenn raða eftir eftir mikilvægi	71
Mynd 16. Hlutfall þeirra sem telja að alvarlegt umhverfisóhapp geti orðið.	73
Mynd 17. Helstu ástæður mengunaróhappa á Keflavíkurflugvelli á tveggja ára tímabili	74
Mynd 18. Hlutfall starfsmanna sem telja nauðsynlegt að koma á fót umhverfisstjórnun.....	75
Mynd 19. Hlutfall starfsmanna sem telja að staðsetning flugvallarins krefjist aðgæslu.....	76
Mynd 20. Hlutfall starfsmanna sem telja mikilvægt að taka grunnvatns- og jarðvegssýni.	78
Mynd 21. Hlutfall starfsmanna sem telja mikilvægt að taka loftssýni.	78
Mynd 22. Hlutfall starfsmanna sem telja mikilvægt að mæla hljóðmengun.	79
Mynd 23. Viðhorf til umhverfismála.	80
Mynd 24. Tækifæri við að innleiða <i>ISO 14001</i> umhverfisstaðalinn.	85